

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Полтавського державного аграрного університету (м. Полтава), Міністерства освіти і науки України прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії **Шабельнику Сергію Сергійовичу** з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» зі спеціальності 073 «Менеджмент» на підставі публічного захисту дисертації «Формування системи управління розвитком закладу освіти в сучасних умовах» Протокол №1 «30» грудня 2025 року.

Шабельник Сергій Сергійович, громадянин України, 1999 року народження.

Місце роботи:

Листопад 2017 – січень 2019 – лаборант Відокремленого структурного підрозділу «Аграрно-економічний коледж Полтавського державного аграрного університету».

Листопад 2019 – серпень 2022 – диспетчер підготовчих курсів для вступників Полтавського державного аграрного університету.

Серпень 2022 і дотепер – директор студентського містечка Полтавського державного аграрного університету.

Вересень 2023 – серпень 2025 – асистент кафедри менеджменту імені І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Вересень 2025 і дотепер – старший викладач кафедри підприємництва і права Полтавського державного аграрного університету.

Освіта:

вища, закінчив у 2021 році Полтавський державний аграрний університет, отримав диплом магістра за спеціальністю «Менеджмент» та здобув кваліфікацію «Магістр з бізнес-адміністрування». Впродовж навчання був активним студентом, який постійно займався науковою роботою.

У 2022 році за результатами вступних випробувань був зарахований до аспірантури на денну форму навчання за кошти державного бюджету до Полтавського державного аграрного університету за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Дисертацію виконано у Полтавському державному аграрному університеті (м. Полтава).

Здобувач має 16 наукових праць, із яких 1 стаття – у колективній монографії, 4 статті – у періодичних виданнях України, що внесені до міжнародних наукометричних баз даних, 11 праць апробаційного характеру.

Статті у наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз:

1. Шабельник С. С. Теоретичні основи формування ефективної системи

управління закладом вищої освіти. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 8. С. 178-183.

2. Шабельник С. С. Розвиток системи управління закладами освіти в умовах воєнного стану: моделі та прогнози. *Актуальні проблеми економіки*. 2024. №12. Том. 2 (282/2). С. 38-49.

3. Шабельник С. Оцінка ефективності існуючих моделей управління у закладах вищої освіти. *Journal of Innovations and Sustainability*. 2024. №8(4). URL: <https://is-journal.com/is/article/view/323>.

4. Лядський І. К., Дячков Д. В., Шабельник С. С. Управління соціальним інтелектом у контексті підвищення адаптивності трудового потенціалу за сучасних реалій ринку праці. *Науково-виробничий журнал «Бізнес-навігатор»*. 2025. Вип. 2 (79). С. 414-420.

Статті у монографіях:

1. Buchniev M., Didur H., Shabelnyk S. Strategic security management of staff development of an innovation-oriented enterprise under the conditions of migration risks and digitalization. Management of the 21st century: globalization challenges. Issue 4: collective monograph / in edition D. Diachkov. Prague. Nemoros s.r.o. 2023. Czech Republic. P. 271-278.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради.

Белялов Талят Енверович – доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної діяльності та виховної роботи Київського національного університету технологій та дизайну, зауваження, викладені у відгуку опонента:

1. Було б доцільно доповнити роботу порівняльною таблицею «Моделі управління розвитком освіти у світі», де показати особливості української, європейської, скандинавської, американської та азійської моделей. Такий елемент надав би дослідженню глобального виміру й допоміг би окреслити місце України у світових освітніх процесах. Для цього варто було б навести ключові критерії порівняння – автономія, фінансування, система забезпечення якості, цифровізація та соціальна відповідальність.

2. В аналітичній частині доцільно було б створити методичні рекомендації для керівників закладів освіти – у вигляді короткої покрокової інструкції або чек-листа. В ній варто було б визначити: етапи аналізу внутрішнього середовища; індикатори ефективності управління; процедури збору та аналізу даних; способи виявлення слабких місць системи. Це сприяло б практичному застосуванню результатів дисертації.

3. Використання методу TOPSIS (с. 63–72) заявлено як інноваційне, однак відсутнє обґрунтування вибору саме цього методу серед інших підходів (метод аналізу ієрархій – АНР, аналіз оболонки даних – DEA тощо). Варто було б додати аргументацію щодо його переваг та меж застосування в освітньому менеджменті.

4. Автором на с. 153–169 представлено модель системи управління розвитком закладу освіти, однак, подано лише концептуальний опис без конкретизації її структурних елементів і взаємозв'язків між ними. В роботі

відсутній механізм зворотного зв'язку, який би демонстрував антисипативну реакцію системи на зміни зовнішнього середовища. Доцільно було б розробити деталізовану структурно-функціональну схему моделі з чітким відображенням підсистем (стратегічної, комунікаційної, аналітичної, кадрової), каналів інформаційного обміну та показників ефективності. Варто також додати кількісний індикатор рівня антисипативності управління й коротко показати приклад практичного застосування моделі для конкретного закладу освіти.

5. Виклад результатів опитувань здобувачів освіти (с. 198–203) має більш описовий характер. Варто було б додати узагальнену статистику (діаграми, коефіцієнти, середні значення тощо), що дозволило б кількісно оцінити тенденції та підвищити достовірність результатів.

6. В рекомендаційному розділі в 3.3 було б доцільно доповнити прогнозом впливу цифровізації та штучного інтелекту на управління розвитком освіти в найближчому десятилітті. Зокрема, можна було б описати перспективи використання великих даних (Big Data), машинного навчання для оцінювання результатів освітніх програм, а також роль цифрової аналітики у прийнятті управлінських рішень. Такий підхід актуалізував би роботу і забезпечив би її стратегічну релевантність для освітньої політики України.

Шимановська-Діанич Людмила Михайлівна – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри менеджменту Полтавського університету економіки і торгівлі, зауваження, викладені у відгуку опонента:

1. У викладі квінтесенції системи управління розвитком закладу освіти (С. 39–40, рис. 1.2) подано загальну схему системного аналізу, однак недостатньо глибоко розкрито взаємодію між суб'єктами (керівництво, викладачі, здобувачі, роботодавці, держава). Доцільно було б поглибити теоретичне обґрунтування ролі кожного суб'єкта у формуванні ціннісно орієнтованої системи управління, зокрема через призму соціального капіталу та освітнього партнерства.

2. У роботі аналізуються міждисциплінарні підходи до формування системи управління (С. 33–36). Проте, варто ширше розкрити зв'язок антисипативного управління з теоріями поведінкової економіки, освітньої психології та публічного адміністрування. Окрім, управлінсько-економічних концепцій, доцільно розглядати і соціотехнічну, щоб показати інтеграцію когнітивних і поведінкових моделей у процесі управління освітою.

3. У тексті зустрічаються такі поняття, як інновінг сучасних трендів менеджменту безпеки (С. 43), кайрос-менеджмент (С. 187), сестейнова взаємодія тощо (С. 187), однак їх сутність не розкрита достатньо чітко. Відсутність коротких визначень може створювати неоднозначність у трактуванні. Доцільно було б подати у спеціальній таблиці короткі дефініції цих термінів із наукових джерел або власні авторські уточнення.

4. У підрозділі 1.2 (С. 43–46) подано принципи антисипативного управління, але недостатня критична оцінка їхньої релевантності в різних типах закладів освіти. Варто було б поглибити цей блок шляхом порівняння ефективності антисипативних принципів у державних і приватних ЗВО, а також у регіонах, що відрізняються за рівнем безпекових ризиків.

5. Доцільно було б докладніше описати критерії надійності й валідності використаних методів – TOPSIS, PEST-аналізу, функції Харрінгтона, агломеративної кластеризації тощо. Це дозволило б посилити аргументованість щодо адекватності інструментарію. Доцільно було б подати коротку таблицю з характеристиками кожного методу (мета застосування, переваги, обмеження, тип даних).

Миронова Ольга Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, зауваження, викладені у відгуку опонента:

1. На с. 29–30 зазначено поняття «резильєнтність» персоналу закладів освіти, однак, відсутній зв'язок із практичними індикаторами її вимірювання. В роботі доцільно було б уточнити, як саме вимірюється рівень резильєнтності педагогічних працівників (через опитування, показники ефективності, HR-аналітику тощо).

2. На с. 32–33 наводиться загальний опис матеріально-технічної бази та фінансових ресурсів ЗВО, проте не вказано механізмів забезпечення їхньої ефективності. Доцільно було б додати порівняльний аналіз джерел фінансування ЗВО в Україні та країнах ЄС, щоб підсилити міжнародну валідність аргументації.

3. Методичні підходи до визначення ефективності системи управління описані дещо загальною (с. 55–72). Доцільно було б чітко виділити послідовність етапів оцінювання, критерії ефективності, способи нормалізації показників. Це зробило б методiku більш придатною для практичного використання управлінням освіти.

4. Модель резильєнтності та антисипативності (с. 153–169) в дисертаційній роботі виглядає концептуально, але потребує візуалізації. Доцільно було б створити блок-схему взаємозв'язків елементів системи (управління – стейкхолдери – ресурси – результати).

5. Ідентифікація типів управлінських моделей через агломеративну кластеризацію (с. 192–195) є новаторською, але потребує детальнішого опису критеріїв відбору ознак для кластерів та їх економічного змісту. Дисертанту варто було б додати таблицю з короткою характеристикою кожного типу моделі (традиційна, інноваційна, змішана) та практичні рекомендації щодо їх застосування в управлінні освітою.

Олійник Аліна Сергіївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту імені І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету, зауваження, викладені у рецензії рецензента:

1. Під час опису автором соціально-економічних чинників розвитку освіти (стор. 30–31) увага акцентується на війні, проте недостатній аналіз наслідків для внутрішньої організаційної культури ЗВО. Варто було б розширити цей розділ аналізом трансформації комунікаційних структур, лідерських стилів і поведінкових моделей персоналу в умовах криз.

2. На стор. 29–30 при описі «концепції професійного зростання впродовж

життя», наведено цікаві ідеї, проте не достатньо розкрито, яким чином ЗВО мають інтегрувати цю концепцію в систему управління розвитком. Доцільно було б описати конкретні механізми впровадження (внутрішні програми рескілінгу, підвищення кваліфікації, мотиваційний аудит тощо).

3. Під час визначення чинників ефективності управління (стор. 112–128) недостатньо враховано якісні аспекти – організаційну культуру, комунікаційний клімат, лідерські стилі тощо. Доцільно було б включити ці змінні до авторської моделі для ще більшої комплексності.

4. Під час моделювання системи управління розвитком закладу освіти (стор. 154–160) наведено теоретичну схему, однак не повністю описано алгоритм побудови моделі (етапи, припущення, обмеження тощо). Доцільно було б подати покроковий опис моделювання та критерії перевірки її адекватності.

5. Під час прогнозування ефективності системи управління (стор. 175–178) пропонується лише один (оптимістичний) сценарій. Було б доцільно розробити три сценарії – песимістичний, реалістичний і оптимістичний, врахувавши зміни в демографічній структурі, внутрішній міграції здобувачів, фінансуванні освіти та вплив технологічних інновацій. Це посилює б практичну вагомість результатів і зробить їх придатними для планування освітньої політики.

Воронько-Невіднича Тетяна Вікторівна – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту імені І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету, Полтавського державного аграрного університету, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає,

«Утримався» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Шабельнику Сергію Сергійовичу** ступінь доктора філософії з галузі знань 07 Управління та адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Тетяна ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА

